

NágoCSI Napló

NágoCS község negyedévente megjelenő közéleti lapja

2012. II.évfolyam - 4.szám - IV. negyedév Ára: 100 Ft

A szeretet eredete

Közeledik a Karácsony, a szeretet ünnepe, s a nagy bevásárlásoké. Persze a szeretet nagysága nem arányos a bevásárlás nagyságával, sőt néha ellentétes. Szerintem a hűtlen férjek jelentős része hűtlensége arányában mutatósabb ajándékot vesz. Büntetésének ellentételezésére vagy bűne elleplezésére. Családonként eltérő az ajándékozás mértéke. Nálunk inkább személyes, mintsem drága az ajándék.

Az ajándék általában a szeretet kifejezése, néha helyettesítése.

De honnan is ered a szeretet? Kétségtelen alapmodellje az anya-gyermek kapcsolat. Érdeemes megfigyelni az állatvilágot. Az élveszülő állatok döntő része nemcsak megszüli, de gondozza is a kölkét. S a fajfenntartás erős: az utódok védelme veszély esetén támadásra, pontosabban kölkei megvédésre mozgósítja az anyaállatot. A nőstényvaddisznó például könnyen veszélyessé válik, ha a süldek körében megzavarják.

S meddig is tart az anyaállatok kötődése: általában addig, míg utódaik önállóvá, életképesse nem válnak!

Az „anyai ösztön” természetesen embernél is megvan, s általában még

erősebb. De nem mindig. Ha az abortuszok millióira gondolunk, bizony az anyai ösztönt felülírja valami. Talán egy váratlan teherbeesés, egy meg nem fontolt vagy éppen szétesőben lévő kapcsolatban. Érdekes a nők megtermékenyített állapotára vonatkozó kifejezések sokszínűsége: terhes, várandós, vagy éppen a ma oly keveset használt „áldott állapotban van”.

Mennyire különböző a jelentésük ugyanarra a helyzetre.

A terhes jelenti fizikailag a teher kényszerű viselését, de akár azt is, hogy a nő számára ez az állapot egyéb okból terhes, valamiért utálja. A „várandós” szó nyilvánvalóan a vár, a várakozás szavakból ered. A rég várt gyerek azt jelenti, hogy az anya, vagy a férj, de gyakran az egész család remélte a gyermek megfogadását. Ez az utódvárás! Mert régen – s részben ma is – a szülő saját élete folytatásának tekintette gyermekét. S az országutakat járva, hány helyen van fákra erősítve koszorú a karambolban elhunytakra emlékező szerető család fájdalmas emlék elhelyezése.

S milyen erős gyakran a nagyszülők odafordulása unokájuk felé – az időben búcsúzó generációé saját „véreik” felé. A szeretet egyben a biztonság is. Akit szeretnek, azok számíthatnak segítségre is, ha bajban vannak. De a szeretet mély szükségletünk is. Növeli önbecsülésünk, biztonságunk, javítja kedvünk, de egyben jövőnk esélyeit is. A szeretet szükségletünk, igaz néha nem fordítunk rá elég figyelmet, vagy éppen félünk attól, hogy mástól függővé tesz. S veszélyes fegyver is lehet, ha túl sok van belőle, akkor is, ha túl kevés. A szeretetet lehet cserélni, s akkor legjobb, ha kölcsönös. De mennyi kalamajka is kerekedik belőle,

hány per, hány gyilkosság.

Mert szeretetet ott lehet tanulni, ahol az van: a családban, generációról generációra: De civilizációnk hétköznapi logikája bizony gyakran felborítja a szeretet átadásának és átöröklésének mechanizmusait.

És mi személyesen hogyan állunk a szeretettel és szereteteinkkel? Ez a karácsonyvárás igazi nagy kérdése!

Zichy László

Az advent és a karácsony szavak jelentése

Az advent szó jelentése „eljövétel”. A latin „adventus Domini” kifejezésből származik, ami annyit tesz: „az Úr eljövetele”. A karácsonyt megelőző várakozás az eljövételben éri el jutalmát. Régebben egyes vidékeken „kisbőjtnek” nevezték ezt az időszakot.

A karácsony szó a keleti keresztény egyház szláv nyelvéből kerülhetett a magyarba és valószínűleg bolgár közvetítéssel. Egyes bolgár nyelvjárásokban a kracsun szó a téli és a nyári napfordulót, illetve az azok körüli ünnepnapokat jelenti. Macedón nyelvjárásokban a kracsun kifejezetten karácsonyt jelent.

A kracsun szó jelentése a lépő, átlépő értelemtől a fordulónap, napforduló felé fejlődve jutott el mai tartalmáig.

Megemlíthető az az alternatíva is az 1267-es Kassai kódex alapján, mely szerint a magyar kerecsen/kerecseny szóból származik e szavunk, visszatulandó a karácsonnyal egy időben tartott, régi magyar szokás szerinti sólyomröptetésre. A magas/mély hangrend változása egyáltalán nem ismeretlen a magyar nyelvben: pl. szaracén ~ szerecsen; Tarján (törzsnév) ~ Terény (helynév, Nógrád).

Hagyományos magyar elnevezés a kiskarácsony és a nagykarácsony, amely a valóságban két külön ünnepet takar: nagykarácsony december 25-e, karácsony első napja, kiskarácsony pedig január 1-je, újév napja.

Az angol nyelvben használt szó, a Christmas Krisztus nevére utal, tehát egyházi eredetű, akárcsak a német Weihnacht, ami szent éjt jelent. Az újlatin nyelvekben (francia: Noël, olasz: Natale, spanyol: Navidad) születésnapot jelent, s a latin Natalisból ered.

Forrás: internet

Hogyan lehetünk boldogok?

Boldog társ kapcsolatban élni, tartósan már-már művészet.

„Pál Ferenc az egyik legnépszerűbb katolikus pap Magyarországon. Előadásainak hallgatósága már nem fért el a szokott helyen, ezért április eleje óta a Millenáris Teátrumában kapnak helyett „alkalmi.” Két évvel ezelőtt barátaival a nágyocsi kastélyban töltöttek néhány napot.

-Alkalmam mostanában a boldog társ kapcsolatokhoz vezető út van terítéken. Erre, úgy látszik, vevő mindenki. Ez volna ma az emberek legnagyobb problémája?

-A ma emberének egyik legnagyobb témája a társas kapcsolatainak minősége. Vannak bőven olyanok, akik tudnak boldog társ kapcsolatban élni rövid ideig, és vannak sokan, akik tudnak tartós társ kapcsolatban élni, de nem boldogok benne. Boldog társ kapcsolatban élni tartósan már-már

művészet. A boldog és tartós párkapcsolatban ugyanakkor nem érezzük mindig boldognak magunkat, mégis tudunk boldog emberek lenni. Boldoggá az válik, akiben az élet eljut a spirituális mélységig.

-Ezen a kérdésen keresztül próbálja tehát eljuttatni az embereket – ahogy fogalmazta – a spiritualitásig?

-Szeretek olyan témákat elővenni, melyekről az a tapasztalatom, hogy a mi világunknak, korszakunknak, kultúránknak égető kérdései. Magam is izgatottsággal és bizonyos fokú bizonytalansággal közelítek ezekhez a témákhoz, és nem gondolom, hogy máris tudnám a válaszokat. Azt viszont igen, hogy megéri jó kérdéseket eljuttatni, és merni látni bizonyos realitásokat. Ez összekapcsolódik bennem azzal, ahogy az egyházat látom. Az egyház lényege a másik ember szolgálata, Isten szándéka szerint. Az egyház alapvető küldetésébe beletartozik, hogy ma úgy szolgálhatunk embereket, hogy alapvető témájukhoz hozzátegyük a mi felhangosított kérdéseinket, és elkezdünk közösen vívódni, nyüglődni, körbejárni egy-egy témát.

-A legutóbbi alkalmon egy nagyon személyes kijelentést tett, amiért nagy tapsot kapott. Arról volt szó, hogy a társunk, amikor megsebez, tulajdonképpen lehetőséget kínál a fejlődésre. Hozzátette: én az egyházzal vagyok ilyen kapcsolatban.

-A társunk természetszerű módon felhívja figyelmünket a ki nem dolgozott részeinkre-és emiatt előbb-utóbb félelmet is kelt bennünk. Óvatosságra ösztönöz, dühít, bosszant bennünket, miközben azon a ponton, ahol dühöt, csalódást, bosszúságot vagy félelmet élünk meg, az élet általában felszólít arra, hogy egy belső területünket árnyaltabban, gazdagabban dolgozzuk ki. Mert ha ott mi jobban a helyünkön lennénk, a társunk már nem bosszantana – vagy legalábbis nem annyira – azzal, ahogy van, ahogy cselekszik vagy reagál.

-Ezt nevezte neurotikus allergiának. Más hasonló kijelentésekkel is igyekezett eloszlatni a „rózsaszín ködöt” az ifjú szerelmesek körül. Idézte például Kirkegardot, aki...

... azt mondta, hogy az a tökéletes szeretet, amikor szeretem azt a valakit, aki boldogtalanná tett. Vagyis tudom a társamat annyira értékesnek tartani, hogy érte még a boldogtalan időszakot is vállalom. Az ideálokra persze nagy szükségünk van, mert sok reménységet hordoznak magukban, és segítenek elevennek lenni, célokra hangoltan élni, lendületben maradni. De ha egy ponton túl nagyon ragaszkodunk az ideálokhoz, azok könnyen elvárásá válnak a társunk felé, és már nem segítenek bennünket, mert éppen azokat a realitásokat fedik el, amelyekkel ideje volna szembenéznünk. Ezért a szerelmet vagy társ kapcsolatot nem érdemes túlidealizálni, de valamennyi ideálra és álmra szükségünk van, különben rezignálttá, szkeptikussá, cinikussá, depresszióssá, bizonyos értelemben cselekvésképtelenné válunk.

-Ilyenkor fordulnak az emberek paphoz – vagy lelki segítőhöz. Pál Feri atya mindkettő, egy személyben. Milyen arányban vegyíti a két hivatást?

-Arra törekszem, hogy egységre jusson bennem ez a két terület. Hogy az egyik irányból való fölismeréseim vagy a tudományos kutatások eredményei valahogy összefüggésbe kerüljenek a teológiai gondolkodásmóddal, a vallásgyakorlatommal, hitéletemmel. Fontosnak tartom, hogy ezek ne két külön világ elemei legyenek.

-A párkapcsolat és az istenkapcsolat között vonható párhuzam?

-Az Istennel való összetartozás is kölcsönös kapcsolat. Mindenképpen kapcsolatban vagyunk Istennel, de gyakran csak Isten tartja velünk a kapcsolatot, ezért nem nevezhető kölcsönösnek. Nagy jelentősége van annak, hogy az Istenhez való tartozásomat kapcsolatként is meg tudjam élni. Nemegyszer azt tapasztaljuk, hogy valakivel történik egy fájdalmas életesemény, amelyet összefüggésbe hoz Istennel – emiatt dühös vagy csalódott, vagy fél Istentől. Ez az a pillanat, amikor a kapcsolat könnyen megszakad – például azért, mert ha az illető csalódott Istenben, lezár, mert azt gondolja, elég lesz egyszer is csa-

lódnia. Sokan szégyellik, hogy dühösek rá, ezért inkább elkerülik a kapcsolatot. Mások félnek Istentől, ezért megpróbálják megvédeni magukat tőle. Ha pedig az Istenhez tartozásunk kapcsolat, tudhatjuk, milyen óriási jelentősége van annak, hogy kifejezzük érzéseinket, érzelmeinket. A ki nem fejezett félelmem, haragom, csalódásom a kapcsolat elmélyülésének akadály. A kapcsolat érdekében érdemes feltárnom azt, ami éppen bennem van.

-Más témakörben sem kerüli a meghökkentő kijelentéseket. Egyszer például azt mondta, hogy: az ószövetségi ember szerint a mi Istenünk az egyetlen Isten, a keresztény felfogás szerint viszont az egyetlen isten a mi Istenünk. Nem szófacsarás ez?

-A különbség óriási. A többes szám első személyt ugyanis gyakran öszszetévesztjük a mindenkivel. Ha azt mondjuk, hogy az egyetlen Isten a mi Istenünk, akkor arról beszélünk, hogy egyetlen Isten van, aki a buddhistáké és a muszlimoké, a nem vallásgyakorlóké is, és az a dolgunk, hogy krisztusi módon tiszteljük és imádjuk. Azt állítani, hogy a miénk az egyetlen Isten, kirekesztő lehet. A „mi”-vel szemben ugyanis ott állnak „ők”, „azok”, „mások”... a „mi” nevében könnyű sok bűnt elkövetni. És a „mi”-ről minél inkább valósít meg egyetemes értékeket, annál könnyebb azt gondolni, hogy azonos a mindenkivel.

-Ezek az újszerű, pszichológizáló gondolatok már-már a kereszténység 2.0-s, újratöltött változatának tűnnek. Az ön sajátja ez a látásmód, vagy az egyházban változott valami?

-Az újfajta hangvétel térhódítása is azt jelzi, hogy a Szentlélek működik az egyházban is. Másfelől: egyre árnyaltabban, egyre gazdagabban értjük meg magunkat is. A kereszténységnek nem kellett bizonyos kérdésekre válaszolnia mindaddig, ameddig azok a kérdések nem merültek föl. Mindenkor fölteszi az egyetemes kérdéseit, de mindig a saját korszakának és kultúrájának összefüggésében és nyelvén. A kereszténység éppen attól élő, és a Szentlélek működése azért olyan hatékony, mert nagyon korszerű, „itt-

és-most” módon tud kifejezni örök érvényűgondolatokat.

László Dóra

Az interjú részlet a Heti Válasz XI. évf., 16. számában jelent meg

Pál Ferenc

Budapesten született 1966. június 29-én. Sokáig atletizált, a Vasas színeiben volt válogatott kerettag, és 1987-ben magasugró országos bajnok. Egy időben a buddhizmus felé fordult, mielőtt a katolikus egyházat választotta. A szemináriumból hatodévesként eltávolították, majd 1996-ban mégis pappá szentelték. Papi hivatása mellett 2005-től a SOTE Mentálhigiénés Intézetének munkatársa.

Jézus nyomában

Jézus szülőföldje

Jézus korában Palesztina a következő területeket foglalta magában: Szamariát és Galileát, a Jordánon túli vidékről pedig Pereát, a Dekapolisz (Tízváros) vidékével. A Jordán keleti partvidékével együtt az egész 30.000 km², azaz kb. Belgium területével egyenlő. Az akkori lélekszámot 2-3 millióra becsülhetjük. Palesztina köti össze, mint keskeny sáv, Afrikát és Ázsiát. Ez a földrajzi helyzet meg is határozta az ország történelmét.

Jézus korában az ország lakossága kétfelé oszlott: egyrészt a zsidókra és zsidóvá vált népcsoportokra, másrészt a hellénekre, azaz olyan pogány népcsoportokra, amelyeket a hellén kultúra kapcsolt össze. Ez a nyelvben is megmutatkozott: az emberek részben arámul, részben görögül beszéltek.

Palesztina a ragyogó napfény országa. A tenger felől többnyire enyhe légáramlat érkezik, nyáron forró, télen hideg szelek fújnak, a havazás ritka. Félelmetes az ún. „hamszin”, a forró, homokot hordó délkeleti szél, amely májusban és októberben napokon keresztül fúj az Arab-sivatag felől. Az év egymástól 2 elkülönülő szakaszra oszlik: száraz nyár és esős tél.

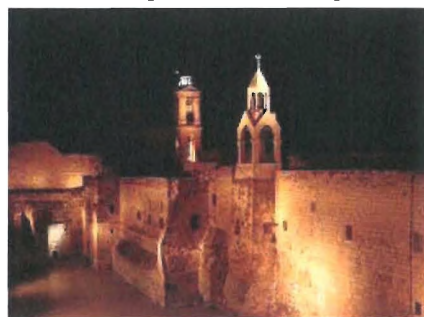
Az ország túlnyomórészt még ma is földművelésből és állattenyésztésből él. De a föld termékenysége a földművelés elhanyagolása miatt csökkent, és a szárazságért az esztelen erdőirtás felelős.

Betlehem

Emberileg nézve a korabeli politikai viszonyok kényszerítették Máriát és Józsefet arra, hogy Betlehembe költözzenek. A Betlehem helységnevet „Kenyér háza” jelentéssel fordítanak.

Hogy Jézus születése barlangban történt, ennek nagyon sok olyan tanúja van, akik mind a helyi hagyományokra támaszkodnak. Jusztinosz, aki Kr. után 100 körül született, megemlíti Jézus születésének barlangját „Amikor a gyermek Betlehemben megszületett, József egy barlangba tért be, mert nem találtak szálláshelyet maguknak. Miközben ott tartózkodtak, Mária megszülte Jézust, és egy jászolba fektette.”

Jeruzsálemben először csak Juvenalisz püspök (422-458) idejében kezdtek dec. 25-ét ünnepként megülni, eleinte úgy, mint a szent család ünnepe. Amikor a perzsák 64-ben betörték Palesztinába, leromboltak minden keresztény templomot, csak a betlehemi Születés-templom maradt meg.

Betlehem Születés- temploma

A „Jézus” görög formája a „Jesua”-nak, ami viszont rövidített alakja a

„Jehosua (Josua)”-nak, és mind azt jelenti: Jahve a megváltó. Kr.u. a 2. századig a zsidók között meglehetősen elterjedt név volt a Jézus.

A gyermek Jézust felvitték Jeruzsálembe, hogy bemutassák az Úrnak: Minden elsőszülött fiút az Úrnak kell szentelni. Amikor Mária és József a kisded Jézussal belépnek a templomba, egy öregember lépett hozzájuk: Simeon. Karjaiba vette a gyermeket: „Látták szemeim az Üdvösséget, melyet minden népnek megadtál, világosságul a pogányok megvilágosítására és dicsőségére népednek, Izraelnek” (Lk 2,30-32).

A Nagy Heródes

Milyen volt a politikai helyzet Palesztinában, amikor Jézus megszületett? Máté csak egyetlen nevet említ, Nagy Heródes nevét. A kortársak véleménye ez volt Heródes királyról: „Úgy került a trónra, mint egy róka, úgy kormányzott, mint egy tigris; és úgy halt meg, mint egy kutya.” Heródes Kr. e. 73-ban született. 36 éves volt, amikor elfoglalhatta Jeruzsálemben a királyi trónt. Fiatalkorától hozzászokott az árulásokhoz és összeesküvésekhez, s féktelen hatalmi emberré vált. A királynak 10 jogszertű felesége volt. Nyolc asszonytól voltak gyermekei, de valamennyi felesége közül csak egyetlen egyet, a zsidó Mariannát szerette igazán, és épp a Mariannával kötött házassága volt az egyetlen politikai ballépése egész életében.

Idős korára szeszélyes lett és gyanakvó. Mindenkiten vetélytársat gyanított. Jeruzsálemben feljelentésektől, kémkedésektől, zsarolásoktól, kínzásoktól vált terhessé az élet. Akit abba a gyanúba keverték, hogy Heródes élte ellen tör, azt kivégeztette. Emberek ezreit, közöttük saját fiait is. Ebbe a feszült helyzetbe jöttek a bölcsek napkeletről Jeruzsálembé és gyanútlanul feltették a kérdést, amit az ottaniak még egymás fülébe se mertek súgni: „Hol van a zsidók újszülött királya?” „Heródes megrettent és vele együtt egész Jeruzsálem.” (Mt 2,3)

A Lukács által említett népszámlálás körüli történeti vizsgálódás a Kr.e.

7. évhez vezetett, mint Jézus születésének valódi dátumához. 1925-ben az orientalista Paul Schnabelnek sikerült megfejtenie egy majdnem 2000 éves babiloni ékírásos táblát. Ennek az ősi csillagnaptárnak fő témája annak az évnek (Kr.e. 7.) tudományos szenzációja: a Jupiter és Szaturnusz bolygók együttállása a Halak csillagképében. Több hónapon keresztül látható volt a 2 bolygó csodálatos hurok-mozgása. A Jupiter és Szaturnusz egész éven át láthatók voltak, anélkül, hogy 3 foknál jobban eltávolodtak volna egymástól. Együtt vonultak az égen ide s tova. A Jupiter bolygó az ókorban egész általánosan a világ uralkodójának csillaga, a király csillag.

A Szaturnusz a babiloniaknál az a csillag, amelyikhez az „amurru” tartomány, azaz Szíria tartozott. A hellénista csillagértelmezés szerint viszont a Szaturnusz a zsidók csillaga. Miután a bölcsek megfigyelték a Jupiter jelentőségteljes felkeltét, majd szemtanúi voltak annak a káprázatos égi színjátéknak, amelyben a királycsillag fokozatosan megközelítette a zsidók csillagát a Halak képében, ezt az értelmezést olvasták ki belőle: Zsidóországban egy nagyon jelentős király született!

Az ékírásos tábla és a modern ellenőrző számítások és a helyi körülmények figyelembe vételével a következő részleteket tudjuk meg ehhez:

1. A Nap Kr. e.7. nov. 12-én 17 óra 19 perckor nyugodott le Jeruzsálemben.

2. A Jupiter rendkívül fényes ragyogása, nov. 12-én már az esti szürkületben láthatóvá vált.

3. A bolygópár napnyugta után D-DNY-i irányban állt az égen, kb. 50 fokos magasságban.

A Jeruzsálemből Betlehembe vezető, mintegy 8 km hosszú út éppen déli irányban indul el Jeruzsálemből. Ha tehát a bölcsek a Jaffai-kapun át hagyták el Jeruzsálemet, akkor a királycsillag Jupiter, mint világító lámpás ott állt éppen az út meghosszabbításában, a déli égbolton, úgyhogy ők a csillag felé mentek, vagy ahogy az evangélista mondja: „a csillag elöltük ment”.

„Bementek a faluba, és meglátták a

gyermeket anyjával, Máriával. Leborultak, és hódoltak neki, majd elövtették kincseiket, és ajándékot adtak neki: aranyat, tömjént, mirhát.” (Mt 2,11)

Gerhard Kroll: Jézus nyomában c. könyve alapján

Elhalálozott lakosaink a 2012-es évben

Id. Rentler István	január 12.
Takács András	január 23.
Gilitsch Antal	január 31.
Akkerman Antal	február 8.
Kimmel Antal	március 15.
Szalmova Vilma	március 17.
Dickman Tamásné	április 10.
Lukács Pál	április 13.
Czigány Lászlóné	április 17.
Mireider Jánosné	szeptember 25.
Bozóki Sándor	november 1.
Spántler Márton	november 21.
id. Donka Illésné	november 28.

Ki hozza a karácsonyfát?

Vannak idős emberek, akik mellett jó elüldögelni, hallgatni hatalmas élettapasztalataikat, bölcsességüket. Osztozni derűjükben, optimizmusukban. Az ember rácsodálkozhat, honnan van a nehézségeken felülkerekedő erő, az élet végességének tudatában az áradó életszeretet. Ilyen jó érzés Szabó Piroskát hallgatnom.

-Advent közeledik. Ezzel kapcsolatosan milyen régi emlékeit osztaná meg

az olvasókkal?

-Karácsonykor mindig játszottunk színdarabot. Volt egy nagy pajta Nagycsepelyben, abban egy színpad. Nagyon emlékezetes színdarabot játszottam: Anikó üzenete volt a címe. Én voltam Anikó, az árva kislány.

„Kopott a kisruhám
szakadt a kiscipóm.
Árva vagyok, nincsen apám,
nincsen anyám.
Szomorún tengődöm,
a mostohám szid, ver, gyaláz,
ijeszt el szüntelen,
szemem az égre föltekint:
Segíts meg, Istenem!”

Alig akarom elhinni, hogy még mindig így emlékszik a szövegre - hallgatom csöndes ámulattal.

- Nagyon nagy tapsot kaptam, mutattam a ruhám, cipóm. 4. osztályosan játszottam, 10 évesen '47-ben. A Zicsről származó tanító, Fábián Károly tanította be. A történet azzal zárult, hogy könyörgök édesanyámhoz, segítsen meg odafönről.

-Ez a II. világháború után nagyon aktuális volt, sok gyermek lehetett árva.

-Igen. Sírtak is az asszonyok, amikor szerepeltem. Rengeteget játszottunk, kicsik és felnőttek egyaránt, állandóan verset tanultunk. Nem volt hosszú téli szünet, csupán néhány nap.

Ha idős emberek a tanítóikról beszélnek, mindig nagyon nagy tisztelettel teszik, hálával gondolnak vissza rájuk, hogy mennyi mindent kaptak tőlük. Megdöbbenő számomra, hogy nem kutatják emlékeik zezugában: Jaj, hogy is hívták ...? Pontosan tudják neveiket.

Adventkor nagy ünnepvárás volt. Az volt a legszebb, amikor jöttek a pásztorok, a kondás, a kanász. Besötétedett, a juhász csengőzött. A kondás és a kanász karikás ostorral durrogattak az utcán. Akkor már kész volt a kalács, és akkor vittek a népek kalácsot, diót nekik. Hatalmas tarisznyával, kosárral vitték haza a kalácsot meg bort. A juhász be is ment a házakhoz a csengőszó után. Nagycsepely főleg református falu volt. A szegény családok tagjai jöttek karácsony estét köszönteni. Bekopogtak: Szabad-e karácsonyt

köszönteni? Elkezdték énekelni – ott álltak az ajtóban -, elmondták a szövegüket. Kalácsot, kenyeret kaptak, néha egy kis pénzt.

A katolikusoknál éjféle mise volt. Alig vártuk az éjféle misét, a nagyném férje, Szabó János jött értünk, és mentünk együtt. A felnőttek azt mondták nekünk, hogy a Jézuska hozza a karácsonyfát. A mi családban a nagymama hozta a fát, aki le volt takarva egy fehér lepedővel, még az arca sem látszott. Az öcsém ovis volt, megszólalt: Ez olyan, mint a nagymama! – Á, nem - mondtuk. Miután a nagymama elment, újra megszólalt: A Jézuskának éppolyan tutyija van, mint a nagymamának!

Édesanyám sütött linzertésztát, abból készített bábót, pl. babát, karácsonyfát. Promezliből volt a szeme a babának. Ez porhanyós cukor volt, ezeket raktuk a fára és a fa alá. A háború alatt nem volt semmi, szaloncukor sem, akkor a szaloncukor papírjába ba kenyérbelet raktunk.

És Istenem, milyen örömmel csomagoltuk ezeket a szaloncukrokat! Amikor kibontottuk, nagyon vigyáztunk a papírra, hogy szépen elrakjuk. Pattogatott kukoricát fűztünk a karácsonyfára.

Eltelt a karácsony és utána februárban a farsang. Vidám jeleneteket adtunk elő, felnőttek és gyerekek egyaránt. Nem volt még kultúrház, így a kocsmában gyűltek össze az emberek és ott mulatoztak. A faluban voltak zenészek: cimbalmos, tangóharmonikás, ők játszottak. Minden vasárnap délután mentek, muzsikáltak.

- Micsoda pezsgő élet lehetett! – állapítom meg magamban.

- Az iskola után hogyan alakult az élete?

-Nyolc elemi végeztem. Minden vágyam az volt, hogy tanító lehessen. De a szüleim azt mondták: Mi lesz itthon? Földben dolgoztak. Meg a lányokat másként fogták, csak úgy nem lehetett elmenni.

-Pedig milyen jó tanító lehetett volna! – ábrándozom el egy pillanatra képzeletben.

Hétköznap dolgoztunk. Minden vasárnap délután táncolni mentünk imádság-harangszóig, ami este nyolc-

kor volt. Már két óra felé sétáltunk az utcán, és mentünk mulatni.

-Milyen ruhában?

Volt templomi ruhánk, abban csak templomba jártunk délelőtt és délután. Amikor véget ért az istentisztelet, hazamentünk, átöltöztünk. Kartonruhát hordtunk, később kaszimirruhát. Kantáros ruhám volt, meg mellény. Volt hozzá rózsaszín és ciklámen színű blúzom. A ruhák térd alá értek.

-Volt kedvenc nótája?

-Akácos út, ha végigmegyek rajtad én ...

18 éves voltam, amikor megismerkedtem a leendő férjemmel, aki nágyocsi, és a velünk szemben lévő rokonaimnál tartózkodott. Egyik unokatestvérem nőszült, és díszítettük a vendéghívó botot rozmaringgal, apró szalaggal rákötöztük, a bot vége gömbölyű volt. Mielőtt elmentem a 3 napos búcsúba, átmentem a szomszédba rozmaringért. Sok esküvő volt a nyáron, a mi kertünkben a rozmaring elfogyott. Ott találkoztam futólag vele. Hazamentem, és anyámmal elmentünk a bálba, csak a bátyámmal nem engedtek el. A búcsúban felkért táncolni. Néhány hónap múlva anyám mondja, jönnek lánykérőbe. Áron bácsi jött Jánossal.

Utána eljött, beszélgettünk, aztán találkoztunk még, és utána gyűttem ide. A szüleimnek is szimpatikus volt, nem volt kajla, komoly fiatalember volt. Nagyon fiatal voltam, 18. De akkor már a huszonevesekre azt mondták, öreglány, nem nézték jó szemmel.

Az elején nagyon hazavágytam, egy kicsit otthon voltam és jöttem vissza. Hamar megszületett a lányom, utána a fiam. Hamar beilleszkedtem, úgy éreztem, szeretnek.

Jó két év múlva gyémántlakodalunk lesz, ha megérjük.

-Mi a titka a jó házasságnak?

Szeretet, megértés, egymás iránti hűség, türelem. Sokat el kell tűrni, ő is tűrt nekem, én is neki, hibáink vannak. A mi gyerekeink azt mondják, ők úgy nőttek fel, hogy nem tudják, milyen a veszekedés a családban. Mi mindig egymás közt megbeszéljük. Mindenki azt kapja vissza, amit a gyerekeknek ad. Szeretetet adtunk és azt

kapunk vissza. Tudatosan arra neveltük őket, hogy tisztelettel, becsülettel legyenek ne csak mi irántunk, hanem mindenki iránt. Ne gúnyjal szóljanak az emberekhez.

-Elégedett az életével? - tőle megmerem ezt kérdezni.

Én hála Istennek igen. Családommal, gyerekeimmel igen. A jó Isten hagyott élni, már sokszor voltam a szívem miatt is nehéz helyzetben.

-Nehéz pillanatokban mi adott erőt?

A két gyerekem, a férjem. A férjem minden helyzetben mellettem állt. A gyerekeink lettek az életünk értelme, most már az unokáink. Van egy házi áldás: Hol hit, ott szeretet,/ Hol szeretet, ott béke, /Hol béke, ott áldás,/ Hol áldás, ott Isten,/ Hol Isten, ott szükség sincsen.

Zichy Éva

Csighy Sándor:

Karácsonyfa előtt

Csak nézem és nézem és nézem... Csörgős pásztorbottal próbálom gyermek lelkemben ébresztgetni emléket, de csak meddő álom. Mintha sose lett volna, vagy én nem lettem volna soha, olyan. Itt állok előtte merengve a multon. Lassú időfolyam fel-fellocsan és megint csak csend. Bűvös varázs kél ki a csendből és az évek súlyos leple alól csilingelnek újra a csengők. Messze száll suhogva a lélek, az értelem szárnyai viszik, a varázs megmaradt, ugyanaz, és már nemcsak csodálja, hiszi. A betlehemi jászol felett a Csillag örök nyomot hagyott s a barmok közt pihető Kisded minden más királynál nagyobb. Csak nézem a kis karácsonyfát, más, mint ezelőtt hetven éve... Más a fényő, mások a gyertyák s én is más vagyok, sokkal vénebb.

A multik brókere a nemzetközi Valutaalap

Ilie Serbanescu román gazdasági elemző szerint a Nyugat gyarmatosító törekvéseivel küzd az Orbán - kormány

- Hosszú ideje folytat hiteltárgyalást a magyar kormány a Nemzetközi Valutaalappal (IMF) és az Európai Bizottsággal. Budapest azonban nem ért egyet az IMF által megszabott megszorító intézkedésekkel. Eközben például Romániában az adófizetőkre rótták a válság terheit.

Mi a véleménye az Orbán-kabinet unortodox gazdaságpolitikájáról?

- Üdvözlöm a budapesti kormány igyekezetét, hogy együttműködésre törekszik a valutaalappal, ám nem zárólag az IMF által diktált feltételek mellett. Mintegy ötven éve ismerem a nemzetközi pénzügyet, és elmondhatom: receptjei sohasem jelentettek gyógyírt. Nem is jelenthettek, hiszen a szervezethez rendszerint akkor fordulnak az országok, amikor már súlyos helyzetbe kerültek. S ezen az IMF által előírt orvosság már nem-hogy nem segít, de még inkább bajba sodorja az érintett államokat. Aki kizárólag megszorításokkal próbál egyensúlyt teremteni, nem érhet el növekedést, fejlődést, s ez menthetetlenül kudarchoz vezet.

Az a magatartás, amelyet Orbán Viktor tanúsít az IMF gazdasági és üzleti politikájával szemben, erősen ütökzik azzal a bánásmóddal, amelyben Nyugat - Európa részesíti a keleti térség államait, és amelyről én bátran ki merem mondani a jelzőt: gyarmatosító. Tulajdonképpen ez a tétje a magyar kormányfő stratégiájának. Nem tudom, sikerül-e neki, de próbálkozása mindenképpen megkülönböztetett figyelmet érdemel. Hiszen nem csupán arról van szó, hogy felvesszük a harcot az IMF sikert sohasem eredményező politikájával, hanem hogy ellenállunk a Nyugat 10-15 éve tartó gyarmatosító nyomásának. Ilyen értelemben érthető, hogy Orbán hozzányúlt a külföldi, egészen pontosan a nyugat-európai kézben lévő távközlési, energetikai cégek, bankok profijtjához, hi-

szen ezek az intézmények forgatják a pénzt. Márpedig ha kicsúszik a pénz a kezeid közül, semmit se tehetsz, és gyarmattá válsz.

-Mi lehet az oka annak, hogy Magyarországot számtalan kritika éri amiatt, hogy nem a lakosságot, hanem a bankokat, a multinacionális cégeket kívánja többletadóval sújtani? Miért védi az IMF és Brüsszel a nemzetközi társaságokat az adófizetők helyett?

-Mert az Európai Bizottság és az IMF nem más, mint a nagy nyugat-európai multinacionális cégek értékesítéssel foglalkozó ügynöke, brókere. Mivel ezeknek a vállalatoknak az érdekeit képviselik, egyáltalán nem boldogok attól, amivel az Orbán - kormány próbálkozik, és az IMF éppen emiatt akadályozza a budapesti intézkedéseket. Ellenállásuk miatt nem is lehet megjósolni, mi lesz ennek a küzdelemnek a végeredménye, hiszen a magyar kormány a továbbiakban is szigorú bánásmódra kell felkészülnie. A Nyugat nem fogadhat el olyan kurzust, amely ellentétes az IMF és a banki-pénzügyi szereplők politikájával, hiszen ha ez sikeressé válik, fennáll a veszélye, hogy megfertőzi a kelet-európai térséget. És ezt a Nyugat nem engedheti meg magának.

-Szavai összecsengenek azzal a nyilatkozattal, amelyet Orbán Viktor a legutóbbi uniós csúcson tett, miszerint a nagy cégek azért lobbiznak Brüsszelben, hogy a magyar kormány ne a multikat és a bankokat, hanem az embereket adóztassa meg.

-Pontosan erre utaltam korábban, de a magyar kormányfőnek valószínűleg sokkal alaposabb betekintése van a dolgok mögé. Ugyanez a helyzet Románia esetében is. Bukarestre hasonló nyomás nehezedik, csakhogy az itteni kormányok nem harcolnak ez ellen úgy, ahogyan Orbán Viktor teszi.

-Nemrég egy román üzleti portálon arról értekezett, hogy miközben a magyar miniszterelnök mindent megtesz azért, hogy hazája ne váljék gyarmattá, Románia már gyakorlatilag azzá lett. Ezek szerint a román kormány is a budapestihez hasonló különutas gazdaságpolitikát kellett volna követnie?

–Az egész kelet-közép-európai térségnek a magyarokéhoz hasonló stratégiát kellett volna alkalmaznia. Elvégre a térség valamennyi állama ugyanabban a hajóban evez, helyzetük mindössze a multinacionális cégek jelenléte vagy például a kommunizmus által hátrahagyott gazdasági örökség függvényében tér el egymástól.

– Milyen esélyt lát arra, hogy sikerrel jár a gyarmatosítás elleni politika? Segíthetnek-e térségünknek azok a mozgalmak, tüntetések, amelyek a nyugat-európai országokban indultak el a megszorító intézkedések ellen?

–Nem szabad összekevernünk a dolgokat. A nyugat-európai országokban végbemenő változások nem jelennek igazodási pontot a kelet-európai államoknak. Egyértelmű, hogy a mi térségünkben a megszorítások elleni küzdelem érdekében nem fogadnak el olyan intézkedéseket, amelyeket Nyugaton terveznek. Az Orbán-kormány politikájával kapcsolatos visszhangok kizárólag Kelet-Közép-Európával állnak összefüggésben, és nincs közük a Görögországban vagy a nyugat-európai államokban végbemenő folyamatokhoz. Megmondom őszintén, nagyon sok esélyt nem adok annak, hogy sikerül a gyarmatosítás elleni harc. Csodaszamba menne, ha valamelyik kelet-európai államban ez a próbálkozás meghozná a gyümölcsöt. Azt sem tudom megmondani, hogy Orbán Viktor próbálkozásának mi lesz az eredménye. Az biztos, a Nyugatnak az az érdeke, hogy a magyarok erőfeszítéseit ne koronázza siker, mivel ez példával szolgálba másoknak is.

–Magyarország ma fontosnak tartja az állam megerősítését, a gazdaság és költségvetés rendbehozatalát, a privatizáció kordában tartását. Mennyire lehet jó menedzser az állam, különösen válság idején?

–Az államról még nem bizonyosodott be, hogy jó menedzser, viszont nélküle semmi sem működik. Nem tudom elfogadni azt, hogy privatizációra azért van szükség, hogy megszabaduljunk a kormányzat körüli tolvajoktól. Ez az állam felszámolását feltételezi, ami ostobaság, hiszen ez esetben bagóért kiárusítanánk az or-

szágot. Sokszor leírtam már, hogy a magánosítási folyamatot le kell állítani, ezzel egy időben meg kell tisztítani és munkára kell fogni az államot, nélküle ugyanis eltűnik a nemzet. Ez a veszély a kelet-közép-európai országokat kimondottan fenyegeti. Az állam megerősítése nagyon fontos és szükséges feltétele a nemzetközösség és a nemzeti öntudat megőrzésének. Nem mindenben értek egyet azzal, amit Orbán Viktor tesz vagy mond pl. a nemzet-vagy szomszédságpolitika terén, ám nagyra értékelem a hazája érdekében kifejtett küzdelmét.

Elégedett Romániával az IMF. Jó irányban halad a Nemzetközi Valutaalappal (IMF) megkötött hitelmegállapodás végrehajtásában Románia, de a gazdaság növekedését és hitelezését továbbra is fenyegeti az eurózona adósságválsága – áll az IMF Romániáról szóló legutóbbi jelentésében. Ez a dokumentum a legutóbbi, nyári felülvizsgálati látogatás következtetéseit tartalmazza. A nemzetközi pénzügyi szervezet szerint Románia valamennyi vállalt kötelezettségét teljesítette az állami intézmények adósságainak újbóli felhalmozására vonatkozó kitévelen kívül. Az IMF emellett szóvá tette az állami vállalatok privatizálásának lassú ütemét is. A szervezet ugyanis úgy véli, hogy a veszteséges működés megszüntetése, valamint a jelentős beruházási igények teljesítése érdekében a magánosítás elengedhetetlen. Románia tavaly tavasszal kötött az IMF-fel 3,6 milliárd euró értékű elővigyázatosságihitelmegállapodást.

*Rostás Szabolcs Magyar Nemzet
2012. november*

Ilie Serbanescu

Jeles napok, ünnepi szokások, hagyományok Nágo cson

Luca nap

Nagy hagyomány volt a Luca -napi kotyolás. Eleinte egy darab deszkával, 9 féléből készült „kotyogtak be az ajtón”, „szabad-e kotyolni?” Volt olyan ház, ahol nem engedték be a „kotyolókat”, no lett ott „ne mulass!” Nagy tuskókkal úgy eltorlaszolták a ház bejárati ajtaját, hogy inkább beengedték a „kotyolókat”. Csodálatos köszöntő maradt fenn, amelyet kántálva mondtak el a „kotyolok.”

„Kitty-kotty,
Kitty-kotty,
Majd hajnal lesz,
Majd megvirrad
Kitty-kotty
Kitty-kotty!
Galagonya kettő,
az én tököm kettő.
Kettő a golója,
harmadik a tolója.
Kentek leányának
akkora csöcsei legyenek,
mint a boroshordó!
Disznójukból akkora
szalonna legyen,
mint a kocsi ódal,
akkora kóbász, mint a
mestergerenda!
A ház asszonyának
annyi csibéje legyen,
mint égen a csillag.
A disznójuknak annyi malaca,
mint réten a fűszál.
Ez mind igaz legyen
Szívemből kívánom!”
„Kérjük a ház gazdáját
Nyissa ki a bucskos száját,
töltse tele mindenki
poharát.
Csorbuljon meg, mint kint az
eresz.”

A sikeres „kotyolás” után a „kotyolódeszkát” a háznál hagyták, felakasztották a pajta ajtajára.

Szokás volt még:

„ A ház legöregebb asszonyának pontosan délben le kellett hevernie a földre, a konyha földjére, hogy kotyoljanak majd a titkok!”

„Luca napkor varrni nem lehetett,
mert bevarrták a titkok seggét!”

„Luca, Luca kitty-kotty
Tojjanak a titkok,
Annyi kolbászuk legyen,
hogy kerítést lehessen fonni!
Annyi csibéjük legyen,
Mint égen a csillag,
Annyi zsírjuk legyen
Mint víz a kútban.”

„Ha a Luca székére karácsonykor
ráálltak, meglátták ki a boszorkány a
faluban.”

Január 1.

Újév napján itt is köszönteni jártak egymáshoz. Elsősorban a „komák” (ez keresztzsülőséget jelentett), ill. a barátok, rokonok férfi tagjai. Az asszony látogató ugyanis szerencsétlenséget hozott a házra. A sváb családoknál az ablak alatt énekelték a következő köszöntőt:

Egy nagyon boldog új
esztendőt kívánok!
Hosszú élet és egészség
Békesség és megértés
A halálunk után örök boldogság
a lelkünknek
Padlás teli búzával
Pincénk teli borral
Ládánk teli pénzzel
Közben az egész család
vidám legyen.
Boldog új esztendőt kívánok!

Mások ezzel a köszöntővel
kívántak boldog új esztendőt:
Adjon az Isten Boldog Új Évet,
Sok szalonnát, bort,
búzát, békességet,
Szép asszony feleséget!

Újév napján szokás volt az asszony-
népnek lavorba vizet önteni, ebbe pi-
ros almát és pénzt tenni, majd ebben a
vízben mosták meg arcukat, utána új,
durva vászontörölközőbe törölték, et-
től várták, hogy szépek, egészségesek
és gazdagok legyenek az új esztendő-
ben.

Gilitsch Antalné - Onody Gyuláné
/részlet A mi falunk: Nágocs c. munkából/

A Luca nap eredete

Ezen a napon Szent Lucára emléke-
zünk, aki egy előkelő szicíliai család-
ban nevelkedett. A kereszténység nem
tartja fontosnak, Szent Luca már csak
a legendákban él.

A keresztény hitre tért szép fiatal
leány szüzességet fogadott, hogy éle-
tét Krisztusnak szentelhesse, majd
mártírhálált halt hitéért. Példamutató
tisztasága és alázatos élete folytán ne-
vét a fény (lux) szóval is kapcsolatba
hozták.

Németországban kedvelt szent.
Északon a Luca-menyasszonyt koszo-
rúval és gyertyával 1780-ban említik
először, a szokást újraélesztették Svéd-
országban Nobel Alfréd halála évfor-
dulójával összefüggésben. Nevezeten
a Nobel-ünnepségek zárónapja dec-
ember 13., és e napon gyertyás-koro-
nás lányok köszöntik az új Nobel-dí-
jasokat. Magyarországon Luca-napon
a család minden tagjának sütnek egy
lucapogácsát, és egyikbe pénzdarabot
rejtenek el. Aki ráharap, szerencsés
lesz.

Felhívás

Márciusi számunktól szeretnénk
„Állati történetek” címmel rovatot
indítani. Ebbe kortól függetlenül vá-
runk valós vagy mesészerű története-
ket kedvenc háziállatainkról vagy más
állatokról.

Az írás terjedelme max. egy A/4-es
oldal.

Az írásokat el lehet küldeni a
nagocska@gmail.com-ra vagy a pos-
taládába dobható. /Park u.1/
A következő számhoz a leadási határ-
idő: febr. 15.

A szeretet himnusza

1. Szóljak bár emberek vagy angya-
lok nyelvén,
Ha szeretet nincs bennem,
Csak zengő érc vagyok vagy pengő
cimbalom.
2. Legyen bár prófétáló tehetségem,
Ismerjem bár az összes titkokat és
minden tudományt,
Legyen akkora hitem, hogy hegyeket
mozgassak,
Ha szeretet nincs bennem,
Mit sem érek.
3. Oszsam el bár egész vagyonom a
szegényeknek
S vessem oda testem, hogy elégesse-
nek,
Ha szeretet nincs bennem,
Mit sem használ nekem.
4. A szeretet türelmes, a szeretet jó-
ságos,
A szeretet nem féltékeny,
Nem kérkedik, nem gőgösködik,
5. Nem tapintatlan, nem keresi a ma-
gáét,
Haragra nem gerjed, a rosszat föl
nem rója,
6. Nem örül a gonoszságnak,
De együtt örül az igazsággal.
7. Mindent eltűr, mindent elhisz,
Mindent remél, mindent elvisel.
8. A szeretet soha el nem múlik.
A prófétálás megszűnik,
A nyelvek elhallgatnak,
A tudomány elenyészik.
9. Tudásunk csak töredékes,
Töredékes a prófétálásunk is.
10. Mikor azonban eljön a beteljesé-
dés,
Ami töredékes, véget ér.
11. Amikor még gyermek voltam,
úgy beszéltem, mint a gyermek,
Úgy gondolkodtam, mint a gyermek,
úgy ítéltam, mint a gyermek.
De mikor férfivá nőttem, elhagytam
a gyermek szokásait.
12. Ma még csak tükörben, homályo-
san látunk,
Akkor majd színről-színre.
Most csak töredékes a tudásom,
Akkor majd úgy ismerem,
Ahogy én is ismert vagyok.
13. Most megmarad a hit, remény,
szeretet,
Ez a három,
De köztük a legnagyobb a szeretet.

Pál apostol első levele
a korintusiakhoz